

MLADI

Politika za mlade spada u red nacionalnih javnih politika, pa se zakonodavstvo država članica ne usklađuje. Stoga je uloga EU-a pružanje potpore. Dijelom programa Erasmus+ koji se odnosi na mlade potiču se razmjene mladih unutar EU-a i s trećim zemljama. Posljednjih nekoliko godina Europska unija ojačala je svoje politike za mlade, kao što je vidljivo iz inicijative za Europske snage solidarnosti i projekta DiscoverEU.

PRAVNA OSNOVA

Osnova za djelovanje EU-a u području politike za mlade su članci 165. i 166. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). U pogledu aktivnosti koje spadaju u djelokrug članka 165. i 166. primjenjuje se redovni zakonodavni postupak. Kad je riječ o politici za mlade, izričito je isključeno usklađivanje zakonodavstva država članica. Vijeće ima mogućnost usvajanja preporuka na temelju prijedloga Komisije.

Povelja Europske unije o temeljnim pravima, koja ima istu pravnu snagu kao i Ugovori (članak 6. Ugovora o Europskoj uniji (UEU)), sadrži članak o pravima djeteta (članak 24.) te članak o zabrani rada djece i zaštiti mladih pri radu (članak 32.).

CILJEVI

Unija potiče razmjene mladih ljudi te odgojno-obrazovnih djelatnika, uključujući sve koje rade s mladima, što joj omogućuje članak 165. UFEU-a, a od stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona potiče sudjelovanje mladih u demokratskom životu u Europi. Članak 166. pruža joj pak mogućnost da provodi politiku strukovnog osposobljavanja koja podupire i dopunjuje djelovanje država članica. U skladu s tim člankom Unija mora olakšati pristup strukovnom osposobljavanju i poticati mobilnost predavača i polaznika, a osobito mladih ljudi.

Osim tih članaka, položaj djece i mladih poboljšavaju politike EU-a u drugim područjima, kao što su obrazovanje, osposobljavanje i zdravstvo, te u područjima povezanim s pravima i zaštitom djece i mladih.

POSTIGNUĆA

A. Strateški okvir

1. Strategija Europa 2020.

U [strategiji Europa 2020](#), koja je pokrenuta 2010. naglasak je na mladima, a ona sadrži prije svega niz ciljeva, među kojima su smanjenje stope ranog napuštanja školovanja,

povećanje postotka osoba s visokoškolskom diplomom među osobama u dobi od 30 do 34 godine i izrada sveobuhvatnog paketa političkih inicijativa za obrazovanje i zapošljavanje. Obuhvaća i program „[Vaš prvi posao preko EURES-a](#)”, program radne mobilnosti koji olakšava pronalazak posla u cijeloj Europi.

2. Strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027.: uključivanje, povezivanje i osnaživanje mladih

Vijeće je 26. studenog 2018. usvojilo [Rezoluciju](#) o novoj Strategiji EU-a za mlade za razdoblje 2019. – 2027. U tekstu se predlaže da se posebna pozornost posveti sljedećim područjima:

- poticanju sudjelovanja mladih u građanskom i demokratskom životu
- povezivanju mladih diljem Unije i izvan nje radi poticanja volontiranja, mobilnosti u svrhu učenja, solidarnosti i međukulturnog razumijevanja
- poticanju osnaživanja mladih kvalitetom, inovacijama i priznavanju rada s mladima.

B. Relevantni financijski programi EU-a

1. Program Erasmus+ 2014. – 2020.

U okviru [Erasmusa+](#) posebno je poglavlje o mladima za koje je predviđeno oko 2,1 milijarda EUR. Ciljevi tog programa su: (1) unaprijediti ključne sposobnosti i vještine mladih te promicati sudjelovanje u demokratskom životu u Europi i na tržištu rada, aktivno građanstvo, međukulturni dijalog, socijalnu uključenost i solidarnost; (2) poticati poboljšanje kvalitete rada s mladima; (3) dopunjavati reforme politika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te podržavati razvoj znanja i već dokazane politike za mlade i (4) unaprijediti međunarodnu dimenziju aktivnosti mladih i ulogu osoba koje rade s mladima te organizacija kao struktura koje podupiru mlade.

2. Program Erasmus 2021. – 2027.

U Prijedlogu novog programa Erasmus za razdoblje 2021. – 2027. ([COM\(2018\)0367](#)) preporučuje se udvostručenje proračunskih sredstava, pri čemu oko 10 % treba namijeniti za aktivnosti mladih. Jedan od ciljeva Prijedloga je promicati europski identitet kroz putovanja u okviru inicijative [DiscoverEU](#), koja će mladima omogućiti da otkriju europsku kulturnu baštinu i raznolikost. Sudjelovati mogu učenici i studenti, ali i stažisti te osobe koje rade s mladima. Komisija je dosad u tri kruga prijava, u kojima je sudjelovalo 275 000 mladih, podijelila 50 000 besplatnih karata.

C. Druge inicijative EU-a

1. Garancija za mlade

U travnju 2013. Vijeće je usvojilo preporuku o uspostavi programa [Garancija za mlade](#) (SL C 120, 26.4.2013., str. 1.), obvezavši se tako da će mladima osigurati kvalitetnu ponudu posla, daljnje obrazovanje ili osposobljavanje u roku od četiri mjeseca od trenutka kad postanu nezaposleni ili napuste formalno obrazovanje. Iako države članice tek trebaju provesti i financirati tu politiku, sufinanciranje EU-a već je dostupno

za regije u kojima je nezaposlenost mladih iznad 25 % zahvaljujući namjenskoj proračunskoj liniji, Inicijativi za zapošljavanje mladih i Europskom socijalnom fondu^[1].

2. Europske snage solidarnosti

[Europske snage solidarnosti](#) su inicijativa koju je Europska komisija pokrenula u prosincu 2016. i kojom se mladima od 18 do 30 godina pruža mogućnost za volontiranje ili rad na projektima u svojoj zemlji ili u inozemstvu. Dosad ih se registriralo 72 000, od čega njih 7 000 izravno sudjeluje u aktivnostima solidarnosti. U kolovozu 2018. Komisija je pozvala partnere da iznesu ideje za nove projekte u okviru tog programa. Iz proračuna EU-a izdvojeno je ukupno 44 milijuna EUR za odabrane projekte, koji će biti dostupni svim mladim ljudima u Europi i izvan nje.

Komisija je 11. lipnja 2018. objavila Prijedlog o uspostavi programa Europskih snaga solidarnosti nakon 2020., izdvojivši za njega 1,26 milijardi EUR kako bi omogućila da oko 350 000 mladih sudjeluje u aktivnostima solidarnosti ([COM\(2018\)0440](#)).

3. Propisi za zaštitu djece

Prema Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta (UNCRC), dijete je svako ljudsko biće mlađe od 18 godina. U Ugovoru iz Lisabona je za EU je uveden cilj promicanja prava djeteta, dok se u Povelji o temeljnim pravima jamči da institucije EU-a, kao i države članice, štite prava djece.

Komisija je 15. veljače 2011. usvojila komunikaciju pod nazivom „Program EU-a za prava djeteta” ([COM\(2011\)0060](#)) čija je svrha ponovno potvrditi snažno zalaganje svih institucija EU-a i država članica za promicanje, zaštitu i ostvarivanje prava djeteta u svim relevantnim politikama EU-a te pritom ostvariti konkretne rezultate. Prava djeteta i sprečavanje nasilja nad djecom, mladima, ženama i drugim ugroženim skupinama zaštićena su i promiču se u okviru [Programa o pravima, jednakosti i građanstvu \(2014. – 2020.\)](#).

Europski parlament i Vijeće su 2016. usvojili Direktivu o postupovnim jamstvima za djecu koja su osumnjičeni ili optuženici u kaznenim postupcima (SL L 132, 21.5.2016., str. 1.) kojima će se osigurati da djeca koja su osumnjičeni ili optuženici u kaznenom postupku mogu razumjeti i pratiti taj postupak te ostvarivati pravo na pošteno suđenje i spriječiti djecu da ne ponove kazneno djelo te potaknuti njihova društvena integracija.

4. Mladi i mediji

Internetske tehnologije djeci i mladima pružaju jedinstvene prilike jer im omogućuju pristup znanju te digitalno učenje i sudjelovanje u javnim raspravama, ali posebno za djecu moderna tehnologija može predstavljati rizik. Zbog toga se u skladu s Direktivom o audiovizualnim medijskim uslugama (SL L 95, 15.4.2010., str. 1) zabranjuje u linearne televizijske usluge uključiti sadržaje koji bi mogli ozbiljno naštetiti maloljetnicima. Takav se sadržaj mora emitirati u vrijeme kad ga oni ne gledaju ili se mora blokirati tehnološkim metodama tako da mu ne mogu pristupiti. U sklopu nelinearnih audiovizualnih medijskih usluga na zahtjev takav sadržaj smije biti dostupan samo tako da maloljetnici na uobičajen način ne mogu s njim doći u doticaj. Komisija je 25. svibnja 2016. objavila novi zakonodavni prijedlog o izmjeni Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama.

[1] Za dodatne informacije vidi informativni članak [2.3.2.](#) o Europskom socijalnom fondu, odjeljak B.2.

Ključni elementi dogovorenog teksta obuhvaćaju zaštitu maloljetnika od sadržaja koji bi mogao naštetiti njihovom razvoju, borbu protiv govora mržnje i zaštitu maloljetnika od štetnih sadržaja.

5. Europski portal za mlade

[Europski portal za mlade](#) je internetska stranica namijenjena mladima u cijeloj Europi koja daje pregled brojnih mogućnosti koje EU nudi u različitim područjima interesa kao što su volontiranje, rad, učenje, kultura i kreativnost itd.

6. Europski tjedan mladih

Svake dvije godine Europska komisija, zajedno s Parlamentom, organizira [Europski tjedan mladih](#) kako bi se u svim zemljama koje sudjeluju u programu Erasmus slavile aktivnosti za mlade te predstavile različite mogućnosti koje se mladima nude za mobilnost u EU-u.

ULOGA EUROPSKOG PARLAMENTA

Parlament oduvijek podupire blisku suradnju među državama članicama u pogledu mladih. Ima aktivnu ulogu u oblikovanju politike za mlade, na primjer u svojim rezolucijama o procjeni strategije EU-a za mlade 2013. – 2015. (SL C 215, 19.6.2018., str. 212.), o Jamstvu za mlade (SL C 440, 30.12.2015., str. 67.), o promicanju poduzetništva mladih obrazovanjem i osposobljavanjem (SL C 316, 22.9.2017., str. 76.), o zapošljavanju mladih (SL C 224, 21.6.2016., str. 19.) te o politici usmjerenoj na razvoj vještina u borbi protiv nezaposlenosti mladih (SL C 11, 12.1.2018., str. 44.).

Parlament je 12. ožujka 2019. usvojio Rezoluciju o Prijedlogu uredbe Komisije o uspostavi programa Europskih snaga solidarnosti nakon 2020.^[2] Zastupnici u EP-u glasovali su za to da program bude dostupniji mladima s manje mogućnosti, na primjer osobama s invaliditetom i osobama iz izoliranih ili marginaliziranih zajednica, te mladima s poteškoćama u učenju ili zdravstvenim teškoćama. Glasovali su i za to da se napravi jasna razlika između volonterskih aktivnosti i zapošljavanja tako da nijedna organizacija koja sudjeluje u programu ne angažira mlade kao neplaćene volontere ako su dostupna kvalitetna radna mjesta. Razdoblje volontiranja ograničeno je na 12 mjeseci, a stažiranje može trajati od dva do šest mjeseci. Parlament je utvrdio i da ugovor o radu mora trajati najmanje tri mjeseca. Naposljetku, proširio je djelokrug Europskih snaga solidarnosti za razdoblje 2021. – 2027. tako što je u njihove aktivnosti uvršteno pružanje humanitarne pomoći u zemljama koje nisu članice EU-a.

U svojoj Rezoluciji od 14. rujna 2017. (SL C 337, 20.9.2018., str. 131.) Parlament je predložio da se u sljedećem programu Erasmus+ naglasak stavi na aktivnosti koje su usmjerene prema postizanju boljih mogućnosti zapošljavanja za mlade. Preporučio je da se usklade prioriteta programa Erasmus, strategije EU-a za mlade i drugih programa koje financira EU. Isto tako, Parlament je preporučio da se proračunska sredstva za program Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027. utrostruče, odnosno da iznose 41 milijardu EUR, te da se 10,3 % tih sredstava dodijeli za aktivnosti mladih^[3].

[2]Usvojeni tekstovi, P8_T8(2019)0150.

[3]Usvojeni tekstovi, [P8_TA\(2019\)0324](#).

Parlament štiti i najbolje interese djeteta na temelju predstavki koje su mu upućene (SL C 66, 21.2.2018., str. 2.), a usvojio je i Rezoluciju o smanjenju nejednakosti s posebnim naglaskom na siromaštvu djece (SL C 366, 27.10.2017., str. 19.). Parlament se usredotočio i na prava djece izvan granica EU-a promicanjem rezolucija o stanju djece u cijelom svijetu, kao što su rezolucije o obrazovanju djece u izvanrednim situacijama i dugotrajnim krizama (SL C 366, 27.10.2017., str. 151.) ili o malnutriciji djece u zemljama u razvoju (SL C 289, 9.8.2016., str. 71.). Parlament je 2015. donio Rezoluciju o seksualnom zlostavljanju djece na internetu (SL C 316, 30.8.2016., str. 109.)^[4]. Na plenarnoj sjednici u listopadu 2018. Parlament je usvojio Zakonodavni prijedlog Komisije o izmjeni Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama (SL C 11, 13.1.2020., str. 64.). U skladu s novim odredbama radiotelevizijske kuće morat će smanjiti izloženost djece reklamama za nezdravu hranu ili piće; sadržaj kojim se potiče nasilje, mržnja i terorizam bit će zabranjen; a za neopravdano nasilje i pornografiju važit će najstroža pravila.

Kako bi potaknuli mlade na pokretanje vlastitih europskih projekata, Parlament i Zaklada međunarodne nagrade „Karlo Veliki” iz Aachena 2008. godine uveli su [Europsku nagradu za mlade „Karlo Veliki”](#) koja se svake godine dodjeljuje projektima koji promiču razumijevanje na europskoj i međunarodnoj razini.

Pierre Hériard
01/2020

[4] Za dodatne informacije vidi informativni članak [3.6.2.](#) o audiovizualnoj i medijskoj politici.

